

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
КАФЕДРА ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

ПОЛІТОЛОГІЯ

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки бакалаврів
(рівень вищої освіти)

галузь знань 01 Освіта
(шифр і назва напрямку)

спеціальність 014.11 – середня освіта (фізична культура)
(шифр і назва спеціальності)

Навчальна програма з дисципліни «Політологія» для студентів спеціальності 014.11 – Середня освіта (фізична культура)

7й семестр (денна форма навчання), 8-9й семестри (заочна форма навчання)

Розробники: к.політ.н., доцент Шиманова-Стефанишин О. В., к.політ.н., доцент Скочиляс Л. С.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін

Протокол від “31”серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри гуманітарних дисциплін

(підпис)

(проф. Полянський О. А.)
(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету педагогічної освіти
Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ року № _____

Голова _____
(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

Навчальна програма затверджена на засіданні Ради факультету ПК ПП ПЗО

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ року № _____

Голова _____
(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Політологія» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напрямку 01 – освіта, спеціальності 014 – середня освіта.

Предметом вивчення навчальної дисципліни основна проблематика сучасної політичної науки, зокрема предмет і метод політології, розвиток політики як суспільного явища, історію політичної думки, проблеми функціонування політичного життя, утвердження громадянського суспільства і демократії, функціонування політичної системи та її інститутів, питання політичної свідомості і політичної культури, проблеми світового політичного процесу і міжнародних відносин, напрямки і способи політичного прогнозування.

Міждисциплінарні зв'язки: філософія, соціологія, психологія.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Теорія політики
2. Прикладні проблеми політології

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Політологія» є формування у студентів поглибленого розуміння фундаментальних понять і категорій політичної науки, оволодіння сучасними методами аналізу особливостей політичних систем за умови різних політичних режимів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Політологія» є: набуття базових знань з історії політичної думки, теорії політичної науки та прикладної політології; ознайомлення з основними поняттями та категоріями політичної науки, спеціально-науковими теоретичними та прикладними методами пізнання, принципами та механізмами розвитку та функціонування політичної системи, особливостями процесу інституціоналізації політичних відносин в Україні тощо.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати : об'єкт, предмет і метод політичної науки взагалі та української зокрема, чітко оперувати і володіти її понятійно-категоріальним апаратом.

вміти : орієнтуватися в основних світових політичних школах, концепціях і напрямках, знати і вміти давати характеристику вченням про політику; визначати теоретичні, духовні, прикладні та інструментальні компоненти політичного знання, їх роль і функції в підготовці політичних рішень, у забезпеченні особистого внеску до суспільно-політичного життя.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 60 годин/2 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовий модуль 1. Теорія політики

Тема 1. Політика як соціальне явище. Предмет і метод політології

Основні підходи до визначення суті політики, її об'єкт і суб'єкт. Види політики. Політикоформуючі чинники і джерела. Політологія як наука про політику. Об'єкт і предмет політології. Структура, основні закони та категорії політології. Взаємозв'язок політології з іншими суспільними науками. Провідні соціальні функції політології, її роль у розвитку української держави. Методи політичної науки. Теоретичне і емпіричне у вивченні політики. Вибір методу досліджень при аналізі політичних процесів.

Тема 2. Еволюція світової політичної думки

Історія політичних вчень як складова частина політології та основні етапи її розвитку. Політична думка Стародавнього Сходу. Політичні течії та доктрини античності, пошуки моделей ідеального державного устрою. Політична думка європейського середньовіччя. Основні політичні доктрини доби Відродження. Макіавеллізм. Раціоналістичні концепції політики і влади європейського Просвітництва. Політичні вчення кінця XVIII-XIX ст. П'юралізм політичних доктрин XX ст. Загальна характеристика, провідні школи та напрямки розвитку сучасної західної політології.

Тема 3. Становлення і розвиток політичної думки в Україні

Політична думка у Київській Русі. Створення юридичних, релігійних і морально-етичних підвалин діяльності держави. Українська політична ідеологія часів польсько-литовської доби. Виникнення козацько-гетьманської держави. Політичні погляди Б. Хмельницького та І Мазепи. Вплив Конституції П. Орлика

на розвиток національної політичної думки. Політичні аспекти українського Просвітництва XVIII ст. Розвиток політичної науки в Україні у XIX ст. Т. Шевченко про шляхи національно-державного відродження України. Зародження національних політичних доктрин та їх зміст. Політичні ідеї М. Драгоманова, І. Франка, М. Грушевського, Д. Донцова, В. Липинського, С. Томашівського та ін. Проблеми формування української політичної науки у XX ст.

Тема 4. Політична влада

Влада як суспільне явище. Соціальне призначення влади, її основні види. Специфіка, властивості та типи політичної влади, проблеми забезпечення її легітимності. Принцип розподілу влад. Історичні форми виконавчої влади. Умови формування, структура та основні характеристики апарату управління. Бюрократія та її сутність. Закони Паркінсона. Номенклатура як породження командно-адміністративної системи управління. Противаги бюрократизму. Моделі влади у сучасному світі. Президентська, парламентсько-кабінетна та парламентсько-комітетна форми влади.

Тема 5. Політична система суспільства

Поняття політичної системи, генеза і варіанти її інтерпретації. Основні елементи та функції політичної системи. Типи політичних систем і порівняльний аналіз їх функціонування. Управління політичними системами. Плюралізм як принцип функціонування політичної системи.

Тема 6. Держава в політичній системі суспільства

Історичні умови виникнення держави та її сутність. Основні державоформуючі чинники. Найважливіші риси та атрибути держави. Провідні форми державного устрою. Система органів державної влади та їх класифікація. Інститут глави держави, інститути законодавчої, виконавчої та судової влад, інститут державного контролю. Зовнішні та внутрішні функції держави. Сутність соціальної держави. Проблема етатизації та деетатизації суспільного життя. Становлення самостійної держави в Україні. Громадянське суспільство та правова держава. Принцип верховенства закону у правовій державі. Проблема правової культури. Міжнародні норми захисту прав людини. Становлення правової держави в Україні.

Тема 7. Політичні режими

Поняття та основні типи політичних режимів. Сутність ліберального та демократичного політичних режимів. Історичні форми та характеристики демократії. Представницька демократія, головні принципи її організації. Республіка та конституційна монархія. Авторитарні політичні режими: сутність, ознаки, історичні форми. Основні види авторитарних режимів другої половини XX ст. Тоталітаризм як особливий тип політичної системи. Ознаки, форми та типологія тоталітаризму. Сталінізм і фашизм як тоталітарні ідеології та суспільні системи. Причини виникнення тоталітаризму в сучасних умовах. Особливості політичного режиму сучасної України.

Модуль 2

Змістовий модуль 2. Прикладні проблеми політології

Тема 8. Політичні партії і партійні системи

Суспільні організації: поняття та основні елементи. Формальні та неформальні організації. Групи інтересів та групи тиску. Види та форми об'єднань. Основні функції суспільно-політичних організацій. Суспільні рухи, їх характеристика, класифікація та функції. Соціально-політичні об'єднання і рухи в Україні: соціальна база, політико-правовий стан, ідейна орієнтація та функціонування. Генеза та причини виникнення політичних партій, їх визначення та індикатори. Класифікація, внутрішня будова, маніфестні та латентні функції політичних партій. Поняття партійної системи. Критична оцінка політичних партій. Формування багатопартійної системи в Україні.

Тема 9. Політичний процес і рішення

Визначення, сутність і структура політичного процесу. Парцелярні і глобальні, еволюційні та революційні процеси. Зміст політичного процесу, його основні стадії. Революція, реформа, бунт, путч, повстання. Політична криза, політична кампанія. Суб'єкти політичного процесу. Політична поведінка: детермінанти, форми, зовнішні регулятори. Специфіка масової поведінки у політиці. Динаміка психології натовпу. Управління політичною поведінкою. Зміст та організація політичної діяльності, її основні риси. Політична активність та пасивність. Політична дія і участь. Стратегія та тактика у політичній діяльності. Специфіка політичних рішень, їх підготовка, прийняття та реалізація. Види політичних рішень.

Тема 10. Політична еліта і політичне лідерство

Сутність категорій «еліта» та «лідер». Еволюція основних поглядів на еліту. Конфуцій, Платон, Арістотель, Н. Макіавелі, Ф. Гегель, М. Вебер. Основоположники сучасної теорії елітаризму: Г. Моска, В. Парето, Р. Міхельс. Типи та природа еліт. Закон циркуляції еліт. Правлячий клас та залізний закон олігархії. Функції еліти у суспільстві. Політична еліта, її різновиди: правляча та контреліта (опозиція), закрыта і відкрита, консолідована і фрагментована. Лідерство, типологія лідерства за Максом Вебером: харизматичне,

тардиційне, раціонально-легальне. Роль лідера у політико-історичному процесі. Лідер-менеджер і лідер-вождь. Сучасні концепції лідерства. Лідерство і бюрократія: талант і навички.

Тема 11. Політична свідомість, культура та ідеологія

Сутність політичної свідомості, її теоретичний та емпіричний рівні. Масова свідомість і її роль у політичному житті. Політична рефлексія і самосвідомість. Стереотипи і настрої у політиці. Політична ментальність. Деформація політичної свідомості в умовах тоталітаризму. Основні поняття та види політичної ідеології. Наслідки тотальної ідеологізації суспільного життя. Зміст та межі деідеологізації в політиці. Поняття, структура та типи політичної культури, її функції та прояви у різних сферах суспільного життя. Мораль і політика. Етика політичних стосунків та відносин.

Тема 12. Основні сучасні ідейно-політичні доктрини

Зміст поняття «політична доктрина». Формування ідеологічних систем та рівні їх функціонування. Види політичних ідеологій і політичних доктрин. Сучасні світові ідейно-політичні течії. Сутність та еволюція лібералізму. Критика лібералізму. Неолібералізм, соціал-лібералізм та лібертаризм. Консерватизм як ідеологія та політична позиція. Принципи класичного консерватизму. Неоконсерватизм. Соціалізм, комунізм, соціал-демократизм. Націоналізм та його форми. Різновиди націоналізму. Ідейно-політичні доктрини фашизму та неофашизму. Релігійний фундаменталізм. Фемінізм та екологізм у сучасному світі.

Тема 13. Вибори та виборчі системи

Сутність виборів, їх типи та характеристика. Функції виборів в демократичному суспільстві. Вибори і суспільна стабільність. Організація та проведення виборів. Передвиборча кампанія. Принцип загального та рівного виборчого права і таємного голосування як умова реалізації демократії. Основні виборчі системи. Мажоритарна система абсолютної та відносної більшості. Конкретно-історичні особливості мажоритарної системи. Пропорційна система. Виборчий метр або квота. Вплив виборчої системи на партійну систему суспільства.

Тема 14. Політичні конфлікти

Політична стабільність демократичного і тоталітарного режиму. Фактори стабільності. Політичний конфлікт. Форми прояву, загальна характеристика концепцій конфлікту (теорія структурного функціоналізму, позитивно-функціонального конфлікту Л.Козера, конфліктної моделі суспільства Р.Дарендорфа і загальної теорії конфлікту К.Боулдінга). Причини і типологія конфліктів. Форми розв'язання конфліктів. Функції суспільних конфліктів. Війна як форма міждержавного конфлікту. Міжнародні конфлікти та їх особливості

Тема 15. Світова політика і міжнародні відносини

Суперечливість і єдність сучасного світу. Зростання глобальної взаємозалежності та її вплив на міжнародні відносини. Сутність, рівні та основні суб'єкти міжнародного політичного процесу. «Національний інтерес» як центральне поняття теорії світової політики. Сфери зовнішньополітичної діяльності, її провідні чинники, зміст і особливості. Нові уявлення про фактори взаємозбереження держав. Рівноправність країн і народів. Демократизація та гуманізація міжнародних відносин. Проблема використання сили на міжнародній арені. Роль та місце України в системі міжнародних відносин.

3. Рекомендована література

Базова

1. Бебик В. М. Політологія: наука і навчальна дисципліна: Підручн. / В. М. Бебик. – К.: Каравела, 2009. – 496 с.
2. Гелей С. Д. Політологія: Навч. посіб. – 7-ме вид, перероб і доп. / С. Д. Гелей, С. М. Рутар. – К.: Знання, 2008. – 415 с.
3. Кухта Б. Л. З історії української політичної думки: [Текст лекц.: Навч. посібн.] / Борис Кухта. – К.: Генеза, 1994. – 368 с.
4. Кухта Б. Політичні еліти, політичне лідерство / Б. Кухта, Н. Теплоухова. – Львів: Кальварія, 1996. – 221 с.
5. Міжнародні відносини і євроатлантична інтеграція України: Підручник [для ВНЗ] / Ред. Голопатюк Л. С.; Нац. акад. оборони України. – К.: Освіта України, 2005. – 403 с.
6. Політологічний енциклопедичний словник: Навч. посіб. [для студ. ВНЗ]. – К.: Генеза. – 1997. – 395 с.
7. Політологія: Посіб. [для студ. ВНЗ] / Бабкіна О. В., Безродний Є. Ф., Горбатенко В. П. [та ін.]; за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. – К.: Академія, 1998. – 368 с.
8. Політологія: Підручн. / [За ред. М. М. Вегеша]. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 384 с.
9. Політологія: Навч. посіб. / О. О. Волинець, М. П. Гетьманчук, В. В. Гулай [та ін.]; за ред. М. П. Гетьманчука. – Серія «Дистанційне навчання». – Львів: НУ «Львівська політехніка», 2005. – 360 с.
10. Політологія. Навчально-методичний комплекс: Підручн. / Ф. М. Кирилюк, А. Є. Конверський, В. Ф. Білик [та ін.]; за ред. Кирилюка Ф. М. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 704 с.

11. Політологія / А. Колодій, Л. Климанська, Я. Космина [та ін.]; за ред. А. Колодій. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. – 664 с.
12. Рябов С. Г. Політологічна теорія держави / Рябов С. Г. – К.: ТАНДЕМ, 1996. – 240 с.
13. Світова та європейська інтеграція: організаційні засади / За ред. Я. Й. Малика, М. З. Мальського. – Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2000. – 402 с.
14. Хейвуд Э. Политология: Учебн. [для студентов вузов] / Эндрю Хейвуд; [пер. с англ. под ред. Г. Г. Водолазова, В. Ю. Бельского]. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 544 с. – (Серия «Зарубежный учебник»).
15. Шведа Ю. Р. Теорія політичних партій і партійних систем: Навч. посібн. / Ю. Р. Шведа – Львів: Тріада плюс, 2004. – 528 с.
16. Шляхтун П. П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручн. / П. П. Шляхтун. – К.: Либідь, 2002. – 576 с.

Додаткова

1. Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України: Матеріали регіон. наук.-практ. конф. (17 трав. 2004 р., м. Дніпропетровськ) / Редкол.: Л. Л. Прокопенко (голов. ред.) [та ін.]; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. – Дніпропетровськ, 2004. – 146 с.
2. Алексеева Т. А. Современные политические теории: Курс лекц. / Т. А. Алексеева. – М.: Московский государственный институт международных отношений (Университет) МИД РФ: Российская политическая энциклопедия (РОССПЭН), 2007. – 464 с.
3. Барановський Ф. Євроатлантична інтеграція України – крок у майбутнє / Ф. Барановський // Економічний часопис. – 2005. – №11-12. – С. 22-23.
4. Бучин М. А. Демократичні принципи виборів: суть та типологія / М. А. Бучин // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку: Зб. наук. праць. – Львів: Ін-т народознавства НАН України, Ін-т українознавства НАН України, 2008. – Вип. 20. – С. 37-42.
5. Геополітика: Військово-політичні аспекти: Навч. посібн. / О. Бойко, Ю. Бураков, С. Власюк. – Львів: ЛІСВ, 2008. – 343 с.
6. Головатий М. Ф. Мистецтво політичної діяльності / Головатий М. Ф. – К.: МАУП, 2002. – 176 с.
7. Дашутін Г. П. Політичний ідеал: світовий досвід і сучасна Україна / Григорій Дашутін. – К.: Академ-Прес, 2006. – 304 с.
8. Дюверже М. Политические партии / М. Дюверже / Пер. с франц. – М.: Академический проект, 2000. – 558 с.
9. История политических и правовых учений: Учебн. / Воротилин Е. А., Лейст О. Э., Мачин И. Ф. [и др.]; под ред. О. Э. Лейста. – М.: Зерцало, 1999. – 688 с.
10. Кіс Т. Виборчі системи та їх політичні наслідки / Т. Кіс // Нова політика. – 1996. – №2. – С. 21-31.
11. Коліушко І. Пропорційна виборча система та досвід її застосування / І. Коліушко // Громадянське об'єднання “Нова хвиля”: Зб. аналіт. матер. – 1995. – Вип. 2. – С. 16-24.
12. Кочубей Л. О. Політична еліта та політичний клас: класичні зарубіжні концепції / Л. О. Кочубей // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., Миколаїв: Український центр політичного менеджменту, 2009. – Вип. 17. – С. 96-107.
13. Левенець Ю. Теоретико-методологічні засади української суспільно-політичної думки: проблеми становлення та розвитку (друга половина XIX – початок XX століття) / Ю. Левенець. – К.: Стило, 2001. – 584 с.
14. Литвинов В. Ренесансний гуманізм в Україні. Ідеї гуманізму епохи Відродження в українській філософії XV – початку XVII століття [Електронний ресурс] / Володимир Литвинов. – К.: Основи, 2000. – 472 с. – Режим доступу до джерела: <http://izbornyk.org.ua/lytv/lyt.htm>
15. Макарчук С. Писемні джерела з історії України: Курс лекц. / Степан Макарчук. – Львів, Світ, 1999. – 353 с.
16. Політичні режими сучасності і перехід до демократії / Давимука С., Колодій А., Кужелюк Ю., Харченко В. – Львів, 1999. – 168 с.
17. Полтавець С. В. Українська політична думка середини XVII століття / С. В. Полтавець. – К.: Світогляд, 2009. – 170 с.

18. Рассел Б. Історія західної філософії / Бертран Рассел; [пер. з англ. Ю. Лісняка, П. Тарашука]. – К.: Основи, 1995. – 759 с.
19. Ротар Н. Політична участь громадян України в умовах демократизації / Н. Ротар // Політичний менеджмент. – 2006. – №2. – С. 78–92.
20. Салтовський О. І. Концепції української державності в історії вітчизняної політичної думки (від витоків до початку ХХ сторіччя) [Електронний ресурс] / О. І. Салтовський. – К.: ПАРАПАН, 2002. – 396 с. – Режим доступу до джерела: <http://litopys.org.ua/salto/salt.htm>
21. Себайн Д. Історія політичної думки / Джордж Г. Себайн, Томас Л. Торсон; [пер. з англ.]. – К.: Основи, 1997. – 838 с.
22. Сергатюк Д. Витоки формування вітчизняної політичної еліти / Д. Сергатюк // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., Миколаїв: Український центр політичного менеджменту, 2009. – Вип. 16. – С. 68-76.
23. Соціально-ціннісні засади державного управління в Україні: Моногр. / В. М. Козаков. – К.: НАДУ, 2007. – 284 с.
24. Сучасний виборчий PR: Навч. посібн. / В. В. Лісничий, В. О. Грищенко, В. М. Іванов [та ін.]. – К.: Професіонал, 2004. – 384 с.
25. Шварцмантель Д. Идеология и политика / Джон Шварцмантель; [пер. с англ.]. – Х.: Гуманитарный Центр, 2009. – 312 с.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.
2. Перевірка завдань для самостійної роботи.
3. Перевірка матеріалів самопідготовки.
4. Письмова робота модулю 1.
5. Письмова робота модулю 2.

Підсумковий контроль – іспит (7й семестр – денна форма; 9й семестр – заочна форма навчання).

Екзаменаційні вимоги

1. Політика як суспільне явище. Місце і роль політики в системі суспільних відносин.
2. Функції, рівні та види політики.
3. Основні категорії, методи і функції політології.
4. Місце політології в системі наук про суспільство.
5. Зародження політичної думки в країнах Стародавнього Сходу. Політико-філософські школи стародавнього Китаю.
6. Політичні доктрини античності. Сократ. Платон. Арістотель. Цицерон.
7. Розвиток політичної думки в Середньовіччі.
8. Відродження: суть та вплив на розвиток політичної думки. Н. Макіавеллі. Макіавеллізм як політична доктрина.
9. Теорії природних прав і суспільного договору в період Нового Часу та Просвітництва (Г. Гроцій, Б. Спіноза, Т. Гобс, Дж. Локк, Ш.-Л. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо).
10. Політична думка періоду німецької класичної філософії.
11. Сучасні політологічні концепції
12. Політична думка Київської Русі.
13. Політична думка в Україні за литовсько-польської доби.
14. Політико-правові документи козацько-гетьманської держави.
15. Концепції та ідеї українських мислителів ХІХ – ХХ ст.
16. Влада як соціальний феномен. Основні концепції влади.
17. Структура політичної влади.
18. Проблема розподілу влад.
19. Поняття легітимності політичної влади. Типи легітимності.
20. Сутність та структура політичної системи.
21. Моделі політичної системи.
22. Функції політичних систем.
23. Типологія політичних систем.

24. Поняття «політичний процес». Структура, характер політичного процесу. Типологія політичних процесів.
25. Політична участь і політична діяльність. Класифікація типів людей щодо участі в політиці.
26. Походження держави, її сутність.
27. Ознаки і функції держави.
28. Форми державного правління та державного устрою.
29. Вищі органи сучасної держави і поділ державної влади.
30. Сутність поняття «політичний режим» та типологія політичних режимів.
31. Порівняльна характеристика авторитарного і тоталітарного політичних режимів.
32. Демократія як тип політичного режиму.
33. Особливості перехідних політичних режимів.
34. Поняття політичної партії, її виникнення, етапи розвитку.
35. Типологія та функції політичних партій.
36. Основні сучасні партійні системи.
37. Програми партій та їх види.
38. Вибори, їх класифікація та особливості при різних політичних режимах.
39. Принципи виборчого права та організація демократичних виборів.
40. Основні функції виборів.
41. Типи (моделі) виборчих систем.
42. Мажоритарна виборча система, її різновиди, переваги та недоліки.
43. Пропорційна виборча система, її різновиди, переваги та недоліки.
44. Основні стадії виборчої кампанії.
45. Сутність, типологія і функції політичної еліти.
46. Теорії еліт Г. Моски, В. Парето, Р. Міхельса.
47. Суть та роль політичного лідерства в суспільстві. Типи лідерства.
48. Політична свідомість: поняття, структура, типи і функції.
49. Політична культура: поняття, зміст і функції. Типологія політичної культури.
50. Ідейно-політична доктрина: поняття і типологія.
51. Соціально-політичні ідеї та цінності консерватизму. Неоконсерватизм.
52. Лібералізм як теорія та ідеологія. Неолібералізм.
53. Соціал-демократична політична доктрина
54. Політична доктрина соціалізму.
55. Анархізм як політична концепція.
56. Основні положення сучасної теорії конфлікту.
57. Сутність політичного конфлікту.
58. Типологія політичних конфліктів.
59. Стили поведінки у конфліктній ситуації. Шляхи і способи розв'язання політичних конфліктів.
60. Міжнародна і зовнішня політика. Цілі і функції міжнародної політики.
61. Основні сучасні міжнародні організації та їх роль у світовій політиці.
62. Сучасний стан і проблеми міжнародних відносин.
63. Україна в системі міжнародних політичних відносин.